داووس تحت تاثیر ایران و بیل گیتس

گزارش **گروه اقتصادی:** سومین نشست سراسری اجلاس داووس در حالی برگزار شد که فضای سخنرانی‌ها به طور کامل تحت تاثیر گفت‌وگوهای سیاسی و آخرین سخنرانی بیل گیتس قرار گرفته بود. حضور رایس در اجلاس داووس نیز موجب ایجاد حواشی جدیدی در این نشست اقتصادی شد. وزیر امور خارجه ایالات متحده در اجلاس داووس به انتقاد از سیاست‌های اقتصادی ایالات متحده پرداخت. او درحالی چنین مواضعی را پیش گرفته بود که اخبار ناگوار بسیاری طی چند روز اخیر در مورد شرایط جاری ایالات متحده انتشار یافته است. افزایش احتمال رکود اقتصادی آمریکا در سال ۲۰۰۸ و نگرانی‌های اقتصاد جهانی از تحولات آینده موجب شده تا فضای نشست‌های داووس نیز تا حدودی دگرگون شود. اجلاس داووس با نام ایران و جدال‌های سیاسی نیز همراه بود؛ چراکه وزیر امور خارجه رژیم اشغالگر قدس از صاحبان سرمایه درخواست کرد تا اندوخته‌های خود را از ایران خارج کنند. او در حالی چنین اظهارنظر می‌کرد که فضای اجلاس به شدت تحت تاثیر شکست اخیر اقتصاد آمریکا قرار گرفته بود. وزیر خارجه رژیم صهیونیستی با درخواست از سرمایه‌داران برای خارج کردن دارایی‌های خود از ایران نشست مذکور را به چالش کشید. وی مدعی شد: اگر هر شرکت و کشوری دارایی‌های خود را از ایران خارج کند، آنگاه می‌توان ایران را از آنچه وی حمایت از تروریسم و تلاش برای نابودی اسرائیل دانست بازداشت اما این درخواست وزیر امور خارجه اسرائیل با همراهی شرکت‌کنندگان در اجلاس همراه نبود؛ چراکه پس از ارائه این درخواست هیات رئیسه موضوع را از دستور کار خارج ساخت. به نقل از خبرگزاری فرانسه، «زیپی لیونی» وزیر امور خارجه اسرائیل در نشست روز پنج‌شنبه داووس که به حل منازعه فلسطین و اسرائیل اختصاص یافته بود، برای فرار از پاسخگویی در این خصوص از سران اجلاس اقتصادی داووس خواست تا ایران را تحریم تجاری کنند. همچنین در نشست داووس «بان کی مون» دبیر کل سازمان ملل و «بیل گیتس» سرمایه‌دار بزرگ جهان جو حاکم بر این اجلاس را از مباحث ژئوپلیتیک و اقتصادی جهان به سمت مباحثی چون ریشه‌کنی مالاریا، کاهش فقر و تغییرات آب و هوایی تغییر دادند. رئیس شرکت مایکروسافت در اجلاس داووس خواستار اصلاحات جدی در نظام سرمایه‌داری به منظور بهره‌مندی کشورهای فقیر جهان شد. به گزارش پایگاه اینترنتی اجلاس اقتصاد جهانی، بیل گیتس در این باره گفت: نظام سرمایه‌داری کنونی بیشتر از همه به نفع سرمایه‌داران و ثروتمندان است و کشورهای فقیر کمترین نفعی از آن نمی‌برند. وی در ادامه خواستار طراحی نظام جدید سرمایه‌داری به منظور منتفع شدن کشورهای فقیر شد. سخنرانی بیل گیتس بازتاب وسیعی در سطح رسانه‌های گروهی بین‌المللی داشته است. وزیر امور خارجه ایالات متحده نیز دیگر سخنران نشست داووس بود. او طی سخنرانی خود برخی سیاست‌های بوش را مورد انتقاد قرار داد. رایس بر این باور است که طرح ۱۵۰ میلیارد دلاری دولت بوش، موجب افزایش هزینه‌های مصرفی و سرمایه‌گذاری در اقتصاد آمریکا خواهد شد. به نقل از پایگاه اینترنتی اجلاس داووس، کاندولیزا رایس در ادامه ضمن اعلام این مطلب افزود: طرح ۱۵۰ میلیارد دلاری دولت بوش، موجب افزایش هزینه‌های مصرفی و سرمایه‌گذاری در اقتصاد آمریکا خواهد شد. می‌دانم که خیلی از کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی نسبت به نوسانات شدید بازارهای مالی آمریکا و وضعیت اقتصادی این کشور ابراز نگرانی می‌کنند. سفر هنری پاولسون وزیر دارایی آمریکا به سوئیس برای شرکت در اجلاس داووس در آخرین لحظات لغو شد. رایس گفت: آمریکا از سرمایه‌گذاری خارجی و تجارت آزاد استقبال می‌کند.

بحران کمبود گاز در نکا

نیم‌نگاه **گروه اقتصادی:** طی ۲۶ روز گذشته، تنها دو شب در شبکه گازرسانی شهر نکا، گاز به بخش خانگی رسید. به گزارش خبرنگار کارگزاران، مشکل گازرسانی در نکا همچنان ادامه دارد و مردم برای دریافت کپسول گاز و دبه‌های نفت صفوف کیلومتری تشکیل داده‌اند. این گزارش می‌افزاید که اکثر مدارس شهر نکا به حالت نیمه‌تعطیل درآمده و بسیاری از نانوایی‌ها از کار دست کشیده‌اند. یکی از اهالی نکا به خبرنگار کارگزاران گفت: «به وزیر نفت که می‌گوید تا گاز وصل نشود با دولت ترکمنستان مذاکره نمی‌کنیم پیغام ما را برسانید.» براساس این گزارش، اکثر کودکان در نکا بر اثر شدت سرما بیمار شده‌اند و درصد آتش‌سوزی به دلیل استفاده از وسایل گرمایشی غیرگازی افزایش یافته است. گفتنی است پس از قطع صادرات روزانه ۲۳ میلیون مترمکعب گاز از سوی ترکمنستان به مرزهای شمالی ایران، بحران کمبود گاز طبیعی کشور را دچار مشکلاتی ساخت که کماکان در اقصی‌نقاط کشور ادامه دارد. ترکمنستان تاکنون نسبت به از سرگیری جریان اقدام نکرده است و وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در حال مذاکره با مقام‌های آن دولت است.

رئیس انجمن جایگاه‌داران بنزین در گفت‌وگو با کارگزاران:

ورشکستگی را نمی‌پذیریم

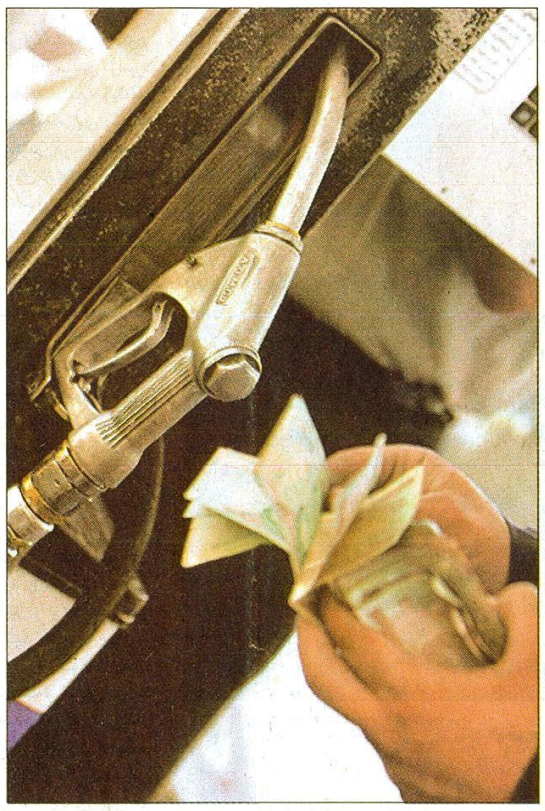

قاب **گروه اقتصادی:** سهمیه‌بندی و عرضه بنزین با کارت‌های هوشمند طی ماه‌های گذشته مشکلات بسیاری را فراروی جایگاه‌داران عرضه بنزین قرار داده است.

در هفته‌های اخیر جایگاه داران بخش خصوصی نسبت به بی‌توجهی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی اعتراض کرده و خواهان توجه دولت به مشکلات سرمایه گذاری در این بخش شده اند. این در حالی است که دولت همواره سعی داشته است تا تعداد جایگاه‌های بخش خصوصی عرضه بنزین را افزایش دهد، اما نسبت به ایجاد انگیزه‌های اقتصادی بی‌تفاوت بوده است.

بیژن حاج‌محمدرضا، رئیس انجمن جایگاه‌داران عرضه بنزین در گفت‌وگو با خبرنگار کارگزاران گفت: «در پی بی‌توجهی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی به مشکلات ناشی از سهمیه‌بندی بنزین از روزهای ۱۰ و ۱۱ دی جایگاه‌داران سراسر کشور اعتراض‌های خود را با تماس‌های مکرر تلفنی به انجمن جایگاه‌داران ابراز کردند.»

به گفته حاج‌محمدرضا، جایگاه‌داران عرضه بنزین در اقصی نقاط کشور با ارسال نامه نسبت به زیان اقتصادی سهمیه‌بندی بنزین و مشکلات دستگاه‌های کارت خوان اعتراض کرده‌اند.

رئیس انجمن جایگاه‌داران سراسر کشور به نمایندگی از جایگاه‌داران معترض یادآور شد که فعالان اقتصادی عرضه بنزین هرگز به دنبال وارد شدن به بازارهای سیاسی نیستند و اساس بحث‌شان پایان دادن به معضلات اقتصادی خود طی سه دهه گذشته است. وی در ادامه افزود که «در سال‌های اخیر، صنف جایگاه‌داران عرضه بنزین دچار تحول شده است و روز به روز به مشکلات ما افزوده می‌شود تا جایی که اکنون هیچ انگیزه‌ای برای ادامه کار وجود ندارد و کمتر سرمایه‌داری حاضر می‌شود که به این صنف وارد شود».

حاج‌محمدرضا توضیح می‌دهد که افزایش مصائب و مشکلات اقتصادی تا حدی پس از سهمیه‌بندی بنزین به جایگاه‌داران عرضه بنزین آسیب رسانده است. در حالی که روز گذشته یکی از خبرگزاری‌های وابسته به دولت سعی داشت تا اعتراض جایگاه‌داران عرضه بنزین را در نگارش و ارسال یک نامه واحد منعکس کند. حاج‌محمدرضا در گفت‌وگو با کارگزاران ضمن تصحیح این خبر تاکید می‌کند که هرگز یک نامه واحد وجود ندارد و از ۲۵ دی تا چهارشنبه گذشته انجمن جایگاه‌داران عرضه بنزین نامه‌های متعددی را از اقصی‌نقاط کشور دریافت کرده است.

مصطفی محمودی، دبیر انجمن جایگاه‌داران عرضه بنزین پیش از این در گفت‌وگو با کارگزاران اطلاع داده بود که شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی طی ارسال ابلاغیه‌ای پرداخت کارمزد مطابق با فروش بنزین در روزهای پیش از سهمیه‌بندی را متوقف کرده است. شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، در دوران وزارت سید کاظم وزیری هامانه در نفت وعده داده بود که سهمیه‌بندی بنزین به هیچ عنوان از درآمدزایی جایگاه‌داران نخواهد کاست. مطابق با این تصمیم شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی کارمزد ماهانه جایگاه‌ها را حسب مقدار فروش در ماه مشابه سال ۱۳۸۵ به همراه محاسبه ۱۰ درصدی کارمزدها به دلیل تورم به جایگاه‌داران پرداخت می‌کرد که در پایان دور اول سهمیه‌بندی بنزین و تغییر وزیر نفت این تصمیم لغو شد.

رئیس انجمن جایگاه‌داران عرضه بنزین گفت: «براساس تصمیم قبلی یک جایگاه درجه سه در ازای هر لیتر بنزین باید چهار تومان کارمزد دریافت کند و این در حالی است که امروز این کارمزد به یک تومان کاهش یافته و دولت هیچ وقعی به کاهش درآمدهای جایگاه‌داران با توجه به سهمیه‌بندی نمی‌گذارد».

وی در ادامه یادآور شد که در حال حاضر دولت حتی تقصیر تشکیل شدن صفوف طویل خودروها در جایگاه‌های کشور را به گردن فعالان اقتصادی عرضه بنزین می‌اندازد و این در حالی است که هر جایگاه‌دار با توجه به خرابی دستگاه‌های کارت‌خوان و معیوب بودن تلمبه‌ها زمان زیادی را در راه‌اندازی مردم از دست می‌دهد.

حاج محمدرضا خاطرنشان ساخت که بسیاری از فعالان این صنف تمایل دارند تا برای همیشه از کار خود دست کشیده و سرمایه خود را به کار دیگری وارد کنند. با این حال وزارت نفت به طرق غیرقانونی از خروج آنان جلوگیری می‌کند.

حاج‌محمدرضا در توضیح این مسئله مثالی می‌آورد که «جایگاه عرضه بنزین عباس‌آباد تهران، سال ۱۳۶۵ تعطیل شد و صاحب آن جایگاه سال گذشته یعنی پس از ۲۰ سال درگیری و کش و قوس توانست از زیر بار تعهدات شرکت ملی نفت خارج شود».

تحلیل روز

نفت اقتصادی و اقتصاد نفتی

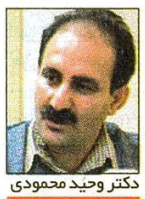

دکتر وحید محمودی

کشورهایی چون ایران که به دارا بودن منابع گسترده نفت خام مشهورند اصطلاحا کشورهای نفتی خوانده می‌شوند. جایگاه این منبع استراتژیک انرژی به‌حدی است که عملا شکل‌دهنده ساختارهای اقتصادی و شاید اجتماعی خاصی در این کشورها شده است، به‌گونه‌ای که از آنها به‌عنوان «اقتصادهای نفتی» نیز یاد می‌شود. دامنه بحث تا آنجاست که تقریبا به هیچ مقوله‌ای اقتصادی-اجتماعی در این کشورها بدون توجه به نفتی بودن اقتصاد آنها مورد تحلیل قرار نمی‌گیرد و تقریبا تمامی مباحث اصلی حوزه اقتصاد در این کشورها از جمله ایران آلوده به موضوع اقتصاد نفتی است. علاوه بر متغیرهای کلان اقتصادی اعم از حساب‌های ملی، مسئله نقدینگی و تورم حتی حوزه‌های خاصی چون توزیع درآمد نیز با توجه به مسئله نفت مورد تحلیل قرار می‌گیرد. این همه شاید (چنان که برخی گفته‌اند) چنین به ذهن متبادر شود که آیا این سرمایه‌ای که داریم «طلای سیاه» است یا «بلای سیاه»؟ آیا اگر نفتی در کار نبود ما اکنون توسعه یافته‌تر نبودیم؟ حقیقت این است که این‌گونه نیست مگر نه اینکه کشورهای بسیاری جهت تامین منابع مالی خود رو به استقراض از کشورهای دیگر، بانک‌ها و موسسات بین‌المللی می‌آورند؟ آیا منبع نفت که به‌صورت رایگان در مملکت ما وجود دارد به اندازه وام‌های بانک‌های بین‌المللی نمی‌تواند منشأ اثر باشد؟ به‌نظر می رسد که مشکل نفت به‌درستی دیده نشده است. آیا اقتصاد ایران به‌راستی اقتصادی نفتی است؟ یعنی آیا بخش‌های مختلف اقتصاد حیات‌شان به نفت وابسته است؟ بررسی اجمالی گزارش‌های حساب‌های ملی نشان می‌دهد که در سال‌های مختلف نفت حدود ۲۳-۲۰ درصد از GDP جاری را تشکیل داده است. در سال‌های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ سهم نفت در GDP به قیمت‌های جاری به ترتیب ۲۵ درصد و ۲۸ درصد و به قیمت‌های ثابت به ترتیب ۱۱/۵ درصد و ۱۴ درصد بوده است. همچنین سهم نفت از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های جاری در بخش‌های ساختمان و ماشین‌آلات به ترتیب حدود ۱۰ درصد و ۵/۹ درصد در سال‌های اخیر بوده است. (سال‌هایی که آمار وجود دارد) صرف‌نظر از دقت این ارقام می‌توان چنین وضع و جایگاهی را در سال‌های گذشته مشاهده کرد. این ارقام نشان می‌دهد که نفت به‌رغم نقش بسیار وسیع و مهمی که برای آن قائل هستند چندان جایگاه مسلطی در اقتصاد ندارد. سهم آن از تشکیل سرمایه ثابت به قیمت جاری کمتر از ۱۰ درصد و از کل GDP به قیمت‌های ثابت ۱۵-۱۰ درصد است. در واقع اقتصاد ایران به نفت وابسته نیست. آنچه اقتصاد ایران به آن وابسته است «پول نفت» است. این شواهد حاکی از آن است که ما از نفت به صورت اقتصادی استفاده نکردیم، بلکه آن را به فروش رسانده و به زخم‌ها و دردهایمان زده‌ایم. صنعت ما به پول نفت وابسته است نه خود نفت. اگر تلاش‌های گسترده در خصوص گسترش این صنعت و صنایع پایین‌دست آن (تا چندین حلقه) صورت می‌گرفت زنجیره‌ای وسیع و گسترده که تقریبا در تمامی صنایع حضور پیدا می‌کرد، ایجاد می‌شد و می‌توانست منشأ تشکیل سرمایه، سرمایه‌گذاری و اشتغال بیشتر شود. صنعت نفت با توجه به تنوع وسیع محصولات فرعی و مشتقات مرتبه دوم و سوم وحتی چهارم آن، قابلیت آن را دارد که در کنار به کارگیری تکنولوژی‌های نوین در حوزه مختلف، سایر بخش‌های اقتصادی را به‌خصوص در بخش صنعت رونق بخشد. آنچه که از اقتصاد نفتی مستفاد می‌شود در واقع اقتصادی است که به نفت وابسته باشد نه پول نفت. توفیق واقعی آنجاست که استفاده اقتصادی از نفت بشود. متاسفانه طی سالیان دراز و بدون توجه به این مهم نفت به فروش رفته است و پول آن نه منشأ برکت که سرمنشأ مشکلات زیادی نیز بوده است. تزریق پول نفت به اقتصادی که از مشکلات ساختاری و کشش‌پذیری اندک عرضه رنج می‌برد طبیعتا به سمت واردات کالا سوق می‌یابد. اما اگر به‌جای پول نفت، خود نفت به اقتصاد ایران تزریق شود می‌توان ارزش افزوده بالا را در حوزه‌های مختلف مشاهده کرد، چون یکی از حوزه‌هایی که در آن مزیت رقابتی داریم بخش نفت است. این پول وقتی وارد سیستم بانکی می‌شود هم معلوم نیست که به‌درستی سر از بخش صنعت یا بخش‌های واقعی اقتصاد درآورد. به‌همین دلیل می‌تواند موجبات اختلال در اقتصاد و تورم‌های شدید را (به‌واسطه تقاضای سریعی که ایجاد می‌کند) فراهم آورد. می‌توان ادعا کرد که اگر چاره‌ای بنیادی اندیشیده نشود پول نفت تقریبا همانند چاپ پول و تزریق آن به اقتصاد است که سیاست انبساطی پول شدیدی محسوب می‌شود که به‌شدت تقاضا را تحریک می‌کند. تقاضایی که اگر با واردات پاسخ نگیرد، موجب تورم شدید خواهد شد. به‌همین دلیل با ایجاد صندوق ذخیره ارزی چاره‌اندیشی شده بود که جلوی شوک‌هایی که نوسانات قیمت نفت و تغییر شدید در درآمدهای ارزی ایجاد می‌کند، گرفته شود و قرار نبود و نیست که از منابع این صندوق برای رفع مشکلات روزمره استفاده شود، اما متاسفانه چنین نشد و اقتصاد ما سال به سال که جلو می‌رویم نفتی‌تر یا به عبارت بهتر وابسته‌تر، به پول نفت می‌شود.

خبر

اوپک گازی در مسکو مطرح می‌شود

«والری دراگانوف» معاون اول رئیس کمیته امور انرژی مجلس دومای روسیه احتمال داد که در تابستان سال جاری میلادی اوپک گازی (اوجک) با همکاری جمهوری اسلامی ایران ایجاد شود. روزنامه «کامرسانت» نوشت در ماه ژوئن در چارچوب هفتمین همایش کشورهای صادرکننده گاز که به میزبانی مسکو برگزار می‌شود، احتمالا منشور اوپک گازی طرح‌ریزی می‌شود. همچنین روزنامه مسکوتایمز نیز این خبر را تایید کرده است. دراگانوف در همین ارتباط به خبرگزاری روسیه گفت: «ایجاد چنین سازمان بین‌المللی به نفع روسیه به‌عنوان صادرکننده اصلی گاز است؛ چرا که روسیه به نظم در بازار جهانی و به تنظیم آن همراه با مواضع دیگر بازیگران تمایل دارد.» بهمن سال گذشته رهبر معظم انقلاب در دیدار با دبیر شورای امنیت روسیه پیشنهاد کردند که این دو کشور با کمک یکدیگر بنای یک سازمان مربوط به همکاری‌های گازی را همچون اوپک پایه‌گذاری کنند.

بازتاب

ماءالشعیرهای ایرانی نوشابه نیستند

در تاریخ ۸۶/۱۰/۳۰ خبری با عنوان «ماءالشعیرهای ایرانی همان نوشابه هستند» به چاپ رسید که شرکت بهنوش ایران به آن پاسخ داده است. در این جوابیه آمده است: پیرو درج گزارشی در صفحه اقتصادی مورخ ۸۶/۱۰/۳۰ به استحضار می‌رساند با توجه به سرمایه‌گذاری‌های بسیار سنگین در تولید ماءالشعیر و مشتقات آن توسط واحدهای متعدد در کشور اخذ گواهینامه‌های ISO و HACCP و حتی گواهی FDA و صادرات این محصولات به بیش از ۱۸ کشور جهان صرف استفاده تعداد معدودی از شرکت‌ها از عصاره و پودر مالت که سرشار از ویتامین‌های B و C می‌باشند، ماءالشعیرهای ایرانی را در ردیف نوشابه قرار نمی‌دهد. ضمنا متوسط مصرف تقریبی روزانه ماءالشعیر در کشورهای توسعه یافته ۱/۵ بطر می‌باشد که ۵/۱ بطر به چاپ رسیده است.

پس از ناکامی دولت در تنظیم بازار دو کالای اساسی

معاون وزیر بازرگانی: بازار شب عید را کنترل می‌کنیم

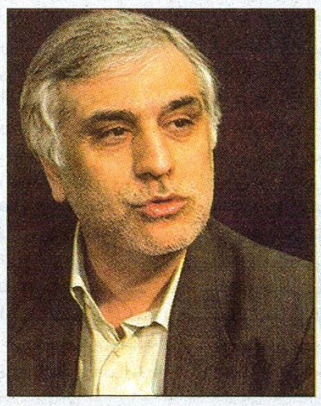

تلنگر **گروه اقتصادی:** در حالی که دولت طی یک ماه اخیر با بحران تنظیم بازار کالاهای اساسی مواجه بود، معاون وزیر بازرگانی از آغاز فعالیت‌های دولت برای کنترل بازار شب عید خبر داد. منابع آگاه نقل می‌کنند که تنظیم بازار شب عید به حدی برای دولت نهم جدی تلقی می‌شود که حتی رئیس جمهور نیز به صورت مستقیم وارد تکاپو برای کنترل بازار شب عید شده است. منابع نزدیک به دولت خبر داده‌اند که محمود احمدی‌نژاد گزارش‌های مدامی را از وزیر بازرگانی در مورد شیوه کنترل بازار شب عید درخواست کرده است. این اتفاقات در حالی رخ می‌دهد که طی یک ماه اخیر بهای دو کالای پرمصرف خنگی با افزایش بیش از ۵۰ درصدی قیمت مواجه بودند. روغن نباتی و پودرهای شوینده به دغدغه مسوولان تنظیم بازار بدل شده بودند. دولت برای کنترل بازار به حدی با مشکل روبه‌رو بود که حتی پای نهادهایی مانند شهرداری تهران را نیز به معرکه کشید و آن را در گرانی بهای میوه مقصر دانست. این ادعا از سوی وزیر جهاد کشاورزی مطرح شده بود که با موضع‌گیری شهرداری تهران همراه بود. دولت قصد دارد با ذخیره‌سازی کالاهای اساسی طی مدت ۵۵ روز باقی‌مانده تا سال جدید زمینه‌ها را برای کنترل قیمت‌ها فراهم آورد. نگرانی از ادامه گرانی‌ها و گذر نرخ تورم از ۱۷/۲ درصد نیز بیش از گذشته مسوولان اقتصادی دولت را با اضطراب مواجه کرده است. تحلیلگران اقتصادی منتقد دولت اعتقاد دارند که سیاست‌های وارداتی طی ماه‌های آینده منجر به ادامه رشد تورم خواهد شد. این درحالی است که دولت قصد دارد به وسیله واردات کالاهای مصرفی و مواد غذایی قیمت‌ها را به صورت کامل تحت کنترل درآورد. مجید پارسانیا، معاون وزیر بازرگانی نیز طی آخرین موضع‌گیری‌های خود خبر داده که ذخیره کالاهای اساسی کشور طی دو سال گذشته کم نظیر بوده است. او درحالی چنین جریانی را اعلام می‌کند که کمتر از ۱۰ روز پیش دولت لایحه‌ای را به مجلس ارائه داده بود که براساس آن یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان مواد غذایی از محل صندوق ذخیره ارزی به کشور وارد کند. این لایحه طی دو ماه دو بار به مجلس ارائه شده بود که هر دوبار نیز نمایندگان به آن رای منفی دادند. محمود احمدی‌نژاد ادعا کرده بود که از طریق واردات کالاهای اساسی از افزایش قیمت‌ها جلوگیری کند. محمدصادق مفتح، معاون وزیر بازرگانی نیز پس از این اظهارنظرهای احمدی‌نژاد به سرعت قدم به میدان گذاشت و اعلام کرد که از طریق این واردات میزان فشار بر خانوارهای کم‌درآمد را کم خواهد کرد. در همین حال معاون دیگر وزیر بازرگانی نیز طی نشستی مطبوعاتی از ذخیره کالاهای اساسی در کشور این‌گونه گزارش داد: بر این اساس ۶۰۰ هزار تن برنج، ۵۰۰ هزار تن روغن خام و ۵۰۰ هزار تن قند و شکر خریداری و ذخیره‌سازی شده؛ ضمن اینکه امسال برای تنظیم بازار نیز ۴۵۰ هزار تن آهن‌آلات خرید شده که برای این امر ۳۵۰ میلیارد تومان اعتبار صرف شده است. به گفته وی، این میزان خرید دخالتی در تنظیم بازار ندارد چراکه در انبارها ذخیره شده است.

■ ذخیره‌سازی میوه شب عید

اوج فعالیت‌های وزارت بازرگانی مربوط به بازار شب عید خواهد شد. کارشناسان اقتصادی بر این باورند که گرانی‌های سنتی اسفندماه زمینه‌های افزایش نرخ تورم در تهران از عدد ۲۰ درصد را فراهم خواهد آورد. در صورت وقوع چنین اتفاقی بیشترین نرخ تورم در دوران حضور دولت نهم به ثبت خواهد رسید. پارسانیا در این مورد نیز گفت: سال جاری با استفاده از مکانیزم‌های خاص و با تاکید بر استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی، بیش از هر سال نسبت به تامین میوه‌های مربوط به شب عید اقدام کرده‌ایم که عمدتا شامل کالاهای خرید شده توسط مباشران ما در داخل است و مواردی نیز از خارج از کشور وارد شده است. وی افزود: با پیش‌بینی و تعریف شبکه توزیع مناسب در سطح کشور توسط سازمان‌های بازرگانی استان‌های کشور، امسال تنظیم بازار خوبی را برای میوه در سطح کشور شاهد خواهیم بود. او در حالی از همکاری سازمان‌های بازرگانی خبر می‌داد که میانه‌های هفته گذشته رئیس سازمان بازرگانی استان تهران از سمت خود برکنار شده بود. صافدل خود روایت می‌کند که برکناری‌اش به تنظیم بازار شب عید ارتباطی نداشته است ولی برخی نزدیکان وزارت بازرگانی نقل می‌کنند که عدم‌توانایی وزارت بازرگانی در کنترل قیمت‌ها دلیل برکناری او بوده است. تحرکات اخیر وزارت بازرگانی نیز از عزم جدی دولت برای جلوگیری از افزایش قیمت‌ها خبر می‌دهد. در همین حال مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران تصریح کرد: حوزه نظارتی وزارت بازرگانی نیز برای مقابله با گرانفروشی یا کم‌فروشی‌های احتمالی نیز نظیر سنوات گذشته فعال شده و گسترش یافته است. وی اظهار داشت: تعرفه میوه از پانزدهم بهمن ماه کاهش می‌یابد به این معنا که فقط عوارض ورودی چهار درصدی از واردکنندگان میوه اخذ می‌شود و سود بازرگانی به صفر می‌رسد که بر این اساس پیش‌بینی می‌شود در سال جاری مشکلی از جهت تنظیم بازار پایان سال نداشته باشیم. او فعالیت‌های وزارت بازرگانی برای واردات کالا را نیز چنین توصیف کرد: با استفاده از تجارب سال گذشته در تنظیم بازار شب عید و نیز تاکید بر استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در سال جاری بیش از هر سال دیگری نسبت به تامین میوه‌های شب عید اقدام شده که عمدتا شامل خریدهای مباشران از داخل و خارج از کشور است؛ علاوه بر این با پیش‌بینی و تعریف شبکه توزیع مناسب از سوی سازمان‌های بازرگانی و نیز کاهش تعرفه واردات میوه در بهمن ماه واردات میوه صفر می‌شود، از این رو پیش‌بینی می‌شود در سال جاری شاهد تنظیم بازار مطلوبی خواهیم بود. معاون وزیر بازرگانی در برنامه‌های دولت برای کنترل بازار در سال آینده نیز چنین خبر می‌دهد: کل مبلغ پیش‌بینی شده برای تنظیم بازار در سال آینده ۳۰۰ میلیارد تومان است. در حال حاضر بیش از هزار میلیارد تومان کسری در تنظیم بازار وجود دارد. معاون وزیر بازرگانی همچنین درباره مصوبه ۱/۲ میلیارد دلاری واردات کالاهای اساسی نیز گفت: دو فوریت این مصوبه در مجلس به تصویب رسیده و پس از تصویب و ابلاغ نهایی آن بخش عمده این مبلغ برای تامین مواد اولیه مورد نیاز کشور اختصاص می‌یابد.

تعقیب بدهکاران بانکی جدی شد

هیات وزیران دریافت جریمه‌های سنگین را در ازای دیرکرد بازپرداخت تسهیلات بانکی تصویب کرد

گروه اقتصادی: تکیه طهماسب مظاهری بر کرسی سیاست‌های پولی کشور مقارن شد با تلاش سیستم بانکی برای تعقیب بدهکاران بدحساب. براساس یکی از دو فرمان رئیس‌جمهور آیین‌نامه‌های تحول اقتصادی در نظام بانکی به‌عنوان یکی از ارکان اساسی در کانون توجهات قرار گرفت که با نهایی شدن و تصویب یکی از این آیین‌نامه‌ها در هیات وزیران، از این پس برخورد تندی با مشتریان بدحساب سیستم بانکی در دستور کار است که از جهاتی، بخشی از بسته سیاستی بانک مرکزی برای مقابله با تورم ۱۷ درصدی و نقدینگی ۱۴۸ هزار میلیارد تومانی به‌حساب می‌آید. براساس تصویب یکی از آیین‌های تحول رفتاری نظام بانکی در هیات وزیران مربوط به وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول همه بانک‌های دولتی، غیردولتی و موسسات اعتباری دارای مجوز بانک مرکزی، از این پس از دریافت جریمه دیرکرد بازپرداخت تسهیلات ممنوع شدند. همچنین براساس این آیین‌نامه مشتریان بدحساب سیستم بانکی از جریمه‌های مختلفی از انسداد حساب بانکی گرفته تا ممنوع‌الخروج شدن برخوردار خواهند شد. این آیین‌نامه برای تسهیلاتی که پس از شش ماه آینده سررسید خواهند شد، اجرا می‌شود، در این آئین‌نامه به‌جای دریافت جریمه دیرکرد مجازات‌ها و تنبیهات متناسبی در حوزه محرومیت از خدمات بانکی، مالی و اعتباری و نیز برخی حقوق اجتماعی برای کسانی که دیرکرد در بازپرداخت تسهیلات اعطایی داشته باشند بر اساس میزان دیرکرد پیش‌بینی شده است.

در این آئین‌نامه به صورت روشن، روش‌ها و مراحل وصول مطالبات معوق و مشکوک‌الوصول موسسات اعتباری بیان شده و تکالیف جدیدی در راستای استفاده از امکانات روز برای وصول مطالبات و نیز تسهیل روش‌های اخذ تسهیلات برای متقاضیان و سد کردن منافذ برای سوءاستفاده کنندگان برعهده دستگاه اجرایی گذاشته است. بر این اساس موسسات اعتباری موظفند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه برنامه نرم‌افزاری تسهیلات اعطایی را به گونه‌ای اصلاح کنند که انتقال مانده تسهیلات اعطایی به مطالبات سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول، سوخت شده، امهال شده و غیره به صورت نرم‌افزاری و خودکار صورت پذیرد.

بر اساس این قانون بانک مرکزی مکلف است ظرف یک ماه از ابلاغ این آیین‌نامه همه محدودیت‌های احصاء شده نظیر انسداد حساب، برداشت از حساب و غیره را که نیازمند تسهیل در شرایط افتتاح حساب، قرارداد اعطای تسهیلات و صدور ضمانتنامه و نظایر آنهاست، مشخص کرده و به نحوی به موسسات اعتباری ابلاغ کند که اعمال محدودیت‌های مورد نظر این آیین‌نامه و همچنین اتخاذ تدابیر لازم توسط سایر موسسات اعتباری بابت بدهی یک موسسه اعتباری مقدور باشد. این آیین‌نامه تاکید می‌کند سازمان بورس اوراق بهادار مکلف است هرگونه خرید سهام مشتریانی که بانک مرکزی اعلام می‌کند را با ثبت در پایگاه اطلاعات خود غیرفعال سازد. همچنین سازمان مزبور مکلف است همه اطلاعات فروش سهام این افراد را نیز به اطلاع بانک مرکزی برساند. همچنین در صورت تعیین تکلیف بدهی معوق بدهکاران، موسسات اعتباری مکلفند این مشتریان را از اقدامات تنبیهی، صرفا برای یکبار مستثنی کنند. منظور از تعیین تکلیف بدهی، موافقت موسسه اعتباری با درخواست گیرندگان تسهیلات در خصوص امهال و تقسی بوده که با انجام بررسی‌های لازم، رعایت مقررات و حصول اطمینان از وصول مطالبات صورت می‌گیرد. بر این اساس موسسات اعتباری مکلفند مشتریان موضوع ماده ۱۳ این آیین‌نامه و مشترپانی که میزان بدهی معوق یا مشکوک‌الوصول آنها فراتر از آستانه مخاطره‌آمیز است را تا تسویه بدهی از طریق مراجع ذی‌صلاح از کشور ممنوع الخروج کنند. همچنین به منظور تسهیل در روند پیگیری وصول مطالبات موسسات اعتباری، استانداران سراسر کشور، موظفند با همکاری موسسات اعتباری و دستگاه‌های اجرایی ذیربط کارگروهی تشکیل داده و اقدامات موثر برای وصول مطالبات معوق موسسات اعتباری به عمل آورند. همچنین موسسات اعتباری می‌توانند ضمن توافق با یکدیگر و اتخاذ تدابیر حقوقی، وصول مطالبات معوق را از بدهکارانی که به چند موسسه اعتباری بدهی دارند در صورت لازم به موسسه اعتباری که بیشترین مطالبه یا بیشترین وثیقه را دارد واگذار کرده و مراتب را طی گزارشی به اطلاع بانک مرکزی برسانند. بر اساس این آیین‌نامه بانک مرکزی برای تشویق مشتریان خوش‌حساب موسسات اعتباری هم دستورالعملی را در نظر گرفته که براساس آن ظرف دو ماه از ابلاغ این آیین‌نامه تهیه و به تصویب شورای عالی مدیریت و برنامه‌ریزی اقتصادی می‌رسد که بر مبنای آن کسانی که بدهی خود را در سر رسید یا پیش از موعد سررسید باز پرداخت می‌کنند از کاهش نرخ تسهیلات (متناسب با بازپرداخت بدهی پیش از سررسید یا سررسید)، ارائه خدمات ویژه بانکی، دریافت دسته چک مخصوص مشتریان خوش‌حساب، ارائه تسهیلات به این مشتریان در شرایط مساوی با بقیه مشتریان و کاهش نرخ کارمزد خدمات بهره‌مند شوند. همچنین بانک مرکزی در جدیدترین بخشنامه خود به مدیران عامل بانک‌های دولتی، برای پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی دارای بدهی معوق اختیارات تام به هیات مدیره بانک‌ها محول کرد که براساس یکی از بندهای این بخشنامه، هیچ فرد، کارگروه و مرجع دیگری نباید در این رابطه تکلیف جدیدی را به بانک‌ها تحمیل کند. بنابراین بخشنامه، اعطای تسهیلات توسط بانک‌ها می‌بایست بر پایه عقود مشخصی که در تبصره ذیل ماده سه قانون عملیات بانکی بدون ربا احصاء شده‌اند، انجام شود. طبیعی است هر یک از این عقود دارای ویژگی‌های خاصی بوده، در بخش یا بخش‌های اقتصادی معینی کاربرد داشته و برای تامین حوایج ویژه‌ای از متقاضیان به کار گرفته می‌شوند.